

Understrift. Mit Vædringsforslag gik ud paa, at der i Paragrafen skulde indføjes, at denne Fordring ikke skulde gjælde med Hensyn til den Regjeringsakt, at Kongen udnævnte eller afskedigede Ministre. Jeg skal nu ikke videre omtale, hvorledes det gik i Rigsforsamlingen, men skal kun sige, at af den Modtagelse, Forslaget fik, blev det mig klart, at det ikke kunde nytte at lade det komme til Afstemning, idet det nemlig blev saa stærkt medtaget fra anden Side, at jeg forudsaa, at det ikke vilde kunne gaa igjennem. Jeg anførte til Støtte for Forslaget, at, siden man i den daværende franske Forsatning havde den Bestemmelse, at Udnævnelse og Afskedigelse af Ministeriet skulde kunne foretages af Præsidenten alene uden Tiltrædelse af nogen Minister, kunde man have samme Grund dertil her af Hensyn til Folketsfrihedens Hævdelse. For at man ikke skulde komme ind under et Saamandsherredømme under Ministerier, der kunde ligesom udgjøre en Ring, man ikke kunde blive fri for, skulde man have en lignende Bestemmelse i vor Grundlov. Der blev da indvendt fra Ordføreren: Der var jo den store Forskjel paa Stillingen for Kongen her og Præsidenten i Frankrig, at den Sidstnævnte var ansvarlig og den Førstnævnte uansvarlig; men i hvert Fald sikker er det, at der blev det konstateret, at det var ikke nogen Regjeringshandling, som Kongen alene personlig kunde udføre, men han skulde have en Ministers Understrift ved Siden af. Jeg bemærkede dengang, at jeg kunde meget vel indse, at i en Forsamling som den, der dengang sad i denne Sal, vilde et saadant Forslag ikke kunne blive vedtaget; men jeg vilde dog have, at det skulde staa klart, at der var dem, der havde befrygtet, at der senere kunde komme Tilstande, hvor det kunde være nyttigt, om en sliq Fremgangsmaade kunde blive fulgt. Jeg kan ikke negte, at efterhaanden er det kommet saa vidt, at det kunde være ønskeligt, at der var en anden Maade at stæffe Ministerier tilveie paa end den, som nu er hævdet i Grundloven. Men naar man nu altsaa veed, at dette er en Regjeringshandling som enhver anden, gaar det ikke an at gjøre det til et Angreb paa Kongens personlige Rettigheder, naar man fordrer, at der skal udnævnes et Ministerium, som kan arbejde sammen med dette Thing. Det er aldeles intet Indgreb dert. Saa kunde man med samme Ret rette lignende Angreb for enhver Regjeringshandling af en hvilken som helst Beskaffenhed. Det er i den senere Tid blevet gjort gjældende, at det kun er en Uergjerrighed fra Venstreførernes Side, som er Skyld i den Tilstand, hvori vi nu ere. Jeg vil bemærke, at der

dog er en heldig Omstændighed tilstede for os. Der er andre Lande, hvor man har haft anderledes beskafne Ministerier og ganske andre Tilstande. Jeg har, ved at høre de Angreb, der have været gjorte med Hensyn til Ministeriet, dog ikke hørt Noget, der har angrebet dette Ministerium for Mangel paa Retfærdighed og Redelighed. Andetsteds har man jo i det sidste Par Aar set Ministerier blive angrebne, fordi de ikke kunde holde Stand overfor en moralsk Domstol med Hensyn til Regjeringshandling, idet Egennytte har været med i Spillet. Jeg siger, at det er heldigt, at det nuværende Ministerium ikke anses for at have den Slags Egenstaber, som jeg nu sidst nævnte. Men ved min Betragtning af den Folkstemning, som nu efterhaanden er bleven tilveiebragt, er det blevet mig klart, at, saa længe det nuværende Ministerium bestaar, vil det ikke blive muligt at komme til en rolig Lovgivningsvirksomhed. Hvad er Grunden dertil? Det er den, at enhver frihedselkende Mand frygter for dette Ministerium med Hensyn til dets Indvirkning paa Bevillingsmyndigheden. Det nuværende Ministerium opfattes som en Trusel, som en bestaaende Trusel mod Folkets Deltagelse i Bevillingsmyndigheden, og, saa vidt jeg har kunnet stæffe mig Kundskab derom hos de ikke saa forstandige Mænd, jeg har talt med rundt fra Landet, har jeg ikke kunnet komme til anden Erkjendelse, end at det væsentlig er det, der er i Veien. Det er ikke, fordi man er misfornøiet med disse Mænds Personer, men fordi de staa som en saadan Trusel, og den Rettighed, Folket har efter Grundloven, vil man hævde og vil angribe Enhver, som søger at krænte den. Jeg har ikke villet tilbageholde at udtale dette, og jeg er overbevist om, at der er ikke Noget som helst, der tror, at jeg skulde være ærgjerrig eller ønske at komme til Magten, eller at mine Udtalelser skulde være begrundede i mit Ønske om at fjerne dette Ministerium af Hensyn og Grunde, som jeg særlig skulde have; det tror jeg dog nok, at man kunde slutte sig til, naar man blot ser hen til den isolerede Stilling, jeg indtager her i Thinget, ikke at tale om den Alder, i hvilken jeg befunder mig, saa nær ved den naturlige Afslutning af Livet, nu i mit 70de Aar. Men det er efter min Mening en Pligt for Enhver at oplyse om, hvad der egentlig er Grunden til den overordentlige Bevægelse, som er i Landet nu, og saaledes har jeg opfattet dette. Tværtimod kan man jo ikke sige Andet, end at de gjenfaldige Bestyrlinger, som reises, kan man ikke kalde upartiske; Enhver anser sin Modstander for at være Skyld i Ulykken, saaledes som